

Spotkanie Sekcji Duchowości Teologów Polskich

Zbliżające się trzecie tysiąclecie chrześcijaństwa (w tym drugie w Polsce) stało się dogodną okazją do zorganizowania, w dniu 5 listopada b. r. przez Katedrę Duchowości Wydziału Teologicznego Papieskiej Akademii Teologicznej, dorocznego Sympozjum Duchowości pod hasłem: *Duchowość chrześcijańska na progu trzeciego tysiąclecia. Tertio Millenio Adveniente*. Miało ono miejsce w Krakowie, w gmachu Seminarium Duchownego Księży Zmartwychwstańców. Wrocławskie środowisko teologiczne reprezentowali dwaj przedstawiciele Papieskiego Fakultetu Teologicznego, obejmujący Katedrę Teologii Duchowości: ks. doc. dr hab. Andrzej Siemieniowski (kierownik) i ks. dr Ryszard Groń (adiunkt).

Program Sympozjum otworzyła celebrowana Msza św. sprawowana przez J. Em. Ks. Franciszka Kard. Macharskiego. Następnie, w godzinach popołudniowych pięciu prelegentów wystąpiło ze swoimi referatami dotyczącymi problematyki duchowości trzeciego tysiąclecia.

Jako pierwszy wystąpił o. doc. dr hab. J. A. Kłoczowski OP, podejmujący temat wyrażony w tytule *Zwrot do mistyki*. Zwracał w nim uwagę na ogólne zainteresowanie w naszych czasach mistyką, nie tylko przez samych specjalistów z dziedziny duchowości, nauki czy kultury, ale także przez ogół ludzi wiernych. Jest to pozytywne zjawisko realizujące prawidłowo dogłębne oczekiwania chrześcijanina, który w dobie szybkich przemian cywilizacyjnych, potrzebuje żyć wiarą na co dzień, widząc w Chrystusie prawdę i sens swego życia. Dzieje się tak w myśl sławnej już maksymy jednego z największych teologów naszych czasów, K. Rahnera: chrześcijanin XXI wieku, albo będzie mistykiem, albo w ogóle

nie będzie chrześcijaninem. Wprawdzie zjawisku „zwrotu do mistyki” towarzyszy fascynacja wschodnimi technikami jogi czy zenu oraz szereg sekt, są one mimo wszystko znakiem tego, że człowiek ma głód Boga i zadaniem Kościoła jest, aby tego Boga odnaleźć w Chrystusie. Wyciągając wnioski z dotychczasowych błędów, nadużyć i opieszałości, należy uatrakcyjnić działalność samego Kościoła, dając przede wszystkim świadectwo życia Chrystusem. Należy popierać i krzewić różne katolickie grupy czy ruchy religijne wyrosłe po Soborze Watykańskim II, biorące za podstawę formacyjną życie w Chrystusie. Jako takie, są one wyraźnym darem Ducha Świętego dla współczesnego Kościoła. Doceniając ogromną rolę pontyfikatu obecnego papieża Jana Pawła II, należy dziękować Bogu, że papież ogłasza błogosławionymi i świętymi ludzi bliskich naszym czasom i ideałom. Jakże pomocny jest tu chociażby „doktorat” francuskiej mistyczki karmelitańskiej, św. Teresy od Dzieciątka Jezus.

Kolejnym prelegentem był ks. prof. dr hab. W. Słomka. W swoim referacie pt. *Wizja świętości w dokumentach Soboru Watykańskiego II*, przedstawił istotę tego, co Sobór rozumie przez „świętość”. Chodzi, mianowicie, o wykonywanie działań ludzkich w „funkcji miłowania Boga i ludzi”. Do tak pojętej świętości powołani są wszyscy ludzie wszelkich stanów, a nie tylko – jak to rozumiano dotychczas – duchowni (por. V rozdz. KL i KK 40), co ks. prof. nazwał „rewolucyjnym krokiem Soboru”. Istotą świętości w znaczeniu moralnym jest więc bytowanie na sposób daru miłości. Drogę do tej świętości toruje codzienność przeżywana w funkcji miłowania Boga i człowieka. Realizuje się ona w Kościele otwartym na każdego, nawet tego, który inaczej wierzy czy myśli (wymiar ekumeniczny). Chrześcijańska świętość jest zasadniczo jedna, jak jedna jest miłość Boga i człowieka, lecz ta jedność wyraża się w wieloraki sposób, w zależności od otwarcia się na łaskę Bożą stosownie do charyzmatów i stanów życia w Kościele, a nawet poza nim. Jakże inaczej na tym tle przedstawia się formuła Bruno Forte, współczesnego teologa włoskiego: „Jest tylko jedno nieszczęście na świecie, nie być świętym”

O. prof. dr hab. D. Wider ubogacił uczestników Sympozjum swoim wystąpieniem dotyczącym doświadczenia tajemnicy Trójcy Świętej w duchowości chrześcijańskiej („*Tajemnica Trójcy Świętej w doświadczeniu chrześcijańskim*”). Tajemnica ta stanowi centrum życia chrześcijańskiego i model realizacji świętości (życie w Bogu). Z właściwą sobie znajomością zagadnień mistycznych, szczególnie św. Jana od Krzyża i św. Teresy od Jezusa, zarysował podstawy i przejawy życia trynitarnego w człowieku, mającego swój szczyt w doświadczeniu mistycznym (zarówno w znaczeniu statycznym jak i dynamicznym). Osadzone są one na zdrowych fundamentach dogmatycznych i poparte wielowiekową Tradycją Kościoła (np. Ojców greckich, którzy rozróżniali w człowieku „obraz” i „podobieństwo” Boże). Chodzi tu zawsze o zjednoczenie przez miłość wynikającą z teologalnej cnoty wiary, której drogę toruje i podtrzymuje nadzieja chrześcijańska.

Czwartym prelegentem był ks. doc. dr hab. Ł. Kamykowski, podejmujący temat ekumenicznego otwarcia chrześcijaństwa na inne duchowości. Zakładając, że duchowość realizuje się w Kościele, będąc przejawem tchnienia w Ducha Świętego w dzisiejszym Kościele na progu trzeciego tysiąclecia, w świetle dokumentu papieskiego *Tertio Millenio Adveniente* (TMA), ks. profesor omówił po kolei człony tematu, wyjaśniając najpierw charakter kluczowy „otwarcia” się Kościoła jako szczególny przejaw działania Ducha Świętego, (por. TMA 18); następnie wyjaśnił na czym ta otwartość polega, a mianowicie, na

skierowaniu ku światu w wymiarze globalnym, przy jednoczesnym „skoncentrowaniu” na tajemnicy Chrystusa i Kościoła (por. TMA 19). Historia Kościoła wykazywała tu jak dotychczas wiele braków i jednostronność idącą raz w jedną, raz w drugą skrajność. Sobór Watykański II miał tutaj wielkie zasługi, aby ukazać prawidłowy kierunek rozwoju duchowości chrześcijańskiej propagowanej w Kościele. Jest ona osadzona na trwałych fundamentach dogmatycznych (stąd koncentracja na własnych tajemnicach wiary, tzw. *ad intra*), ale posłanym do współczesnego człowieka żyjącego w świecie coraz bardziej oddalonym od Bożego Ducha (stąd zadanie otwarcia *ad extra*: dialog ze światem, z różnymi religiami...). Obydwie płaszczyzny w duchowości XXI w. muszą się wzajemnie przenikać. Jakże wymownym przykładem takiej duchowości są pielgrzymki papieskie, wydarzenia przyciągające tłumy.

Ostatnim przemawiającym był ks. prof. dr hab. S. Urbański, gospodarz Sympozjum. Wystąpienie jego -zdaniami sprawozdającego - było chyba najmniej udanym, być może dlatego, że na początku zmienił temat swojego wystąpienia (*Zjednoczenie z Chrystusem nadzieją dla człowieka trzeciego tysiąclecia*, na: *Mistyczne perspektywy rozwoju duchowości chrześcijańskiej na progu III tysiąclecia*) i mówił o rzeczach powszechnie znanych opartych na podstawowych prawdach dogmatycznych i mających zastosowanie w dziedzinie duchowości, nie wnoszących specjalnie nic nowego.

Po obiedzie miało miejsce spotkanie Sekcji Duchowości Teologów Polskich, na którym odczytano sprawozdanie z całorocznej działalności Sekcji (ks. M. Chmielewski) i ustalono miejsce (Wrocław PFT), termin (4 listopada) i temat przyszłorocznego Sympozjum Duchowości: *Ojcostwo Duchowe: teoria i praktyka*, podejmując tym samym tematykę *Boga Ojca* wyznaczoną przez *Tertio Millenio Adveniente*.

ks. Ryszard Groń